

ТАВРІЙСЬКИЙ НАУКОВИЙ ВІСНИК

Випуск 64

Частина 2

фагоцитарна активність корів на першому місяці відповідно $79,2 \pm 2,8\%$. Активність перебігала на тлі клітинного, так і гуморального імунітету у тільних тварин у період найбільш інтенсивного внутрішнього розвитку плоду є одним із регуляторних механізмів фізіологічної тільності.

3. Вивчення динаміки фагоцитарної активності лейкоцитів у корів протягом тільності показало, що механізми клітинного захисту в них добре виражені. Підвищення фагоцитарної активності нейтрофілів і моноцитів у корів у кінці тільності пов'язане, очевидно, з мобілізацією сил організму перед таким складним фізіологічним актом, як род.

4. Пропонуємо враховувати показники імунобіологічної активності організму корів для оперативного контролю та регулювання у них перебігу тільності, родів і післяродового періоду.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Говалло В.И. О взаимоотношениях сывороточных и клеточных факторов иммунитета при беременности // Акушерство и гинекология. – 1975. – С. 12-16.
2. Емельяненко П.А., Грызлова О.Н., Денисенко В.Н. и др. Методические рекомендации по тестированию естественной резистентности телят. – М., 1980. – 64 с.
3. Зуев П.Д., Королев В.М., Галич С.И. К вопросу определения Т-лимфоцитов в нефракционной суспензии лейкоцитов периферической крови // Докл. АН СССР. – 1978. – № 4. – С. 198-201.
4. Коромыслов Г.Ф., Климов Н.М., Полоз Д.Д. и др. Методические рекомендации по биохимическим и иммунологическим методам исследования их компонентов и других биологических субстратов. – М., 1980. – 39 с.
5. Петров Р.В. Иммунология и иммуногенетика. – М.: Медицина, 1976. – 335 с.
6. Соколовская И.И., Милованов В.К. Иммунология воспроизведения потомства. – М.: Колос, 1981. – 264 с.
7. Jondal M., Holm G., Wigzell H. Surface markers on human T and B lymphocytes. I. A large population of lymphocytes forming nonimmune rosettes with sensitized blood cells // J. Exp. Med. – 1972. – v. 136. – № 2. – p. 207-222.
8. Medawar P.B. Some immunological and endocrinological problems raised by the question of viviparity in vertebrates // Soc. Exp. Biol. – 1953, v. 7. – p. 370-389.

ВІДПОВІДЬ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ РЕЧОВИН НА ПОСТНАТАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ПТИЦІ

В.В. ПРИЙМАК – к. с.-г. н., доцент, Херсонський ДАУ

Постановка проблеми. Птахівництво України є однією з найбільш інтенсивних і динамічних галузей сільськогосподарського виробництва, яка має всі можливості за короткий час подолати кризову скруту [1].

На сучасному етапі розвитку птахівництва в інкубації важливе значення набуває використання нових методів і прийомів підвищення м'ясної продуктивності. Жива маса молодняку є однією із головних ознак продуктивності. М'ясна продуктивність пов'язана з розвитком молодого організму, отже, ознаки м'ясної продуктивності притаманні лише молодняку, який не досяг повної фізіологічної зрілості [2].

Дослідженнями, проведеними на різних видах птахів, доведено доцільність використання глибокоїної обробки яєць, що сприяє підвищенню їх інкубаційних якостей і в подальшому. Встановлено, що хімічні способи введення біологічно активних речовин у яйця курей були більш економічними, стимулювали ембріональний розвиток зародків і забезпечували кращі показники виводимості яєць, ніж погодняку та його росту й розвитку в перші місяці після вилуплення порівняно з фізичними [3, 4].

Одним із таких прийомів є застосування біологічно активних речовин для стимулювання ембріонального розвитку [5, 6, 7, 8]. Застосовуваний нами спосіб глибокої обробки качиних яєць (сирозначний) активізації формуютьючих процесів у постембріональному періоді.

В умовах сучасної ринкової економіки, в Україні та країнах ближнього зарубіжжя ведеться активний процес відновлення та підняття шляхом збільшення темпів виробництва м'яса птиці зокладної його собівартості та підвищення конкурентноздатності. Особливі уваги заслуговує ефективне використання існуючих впровадження нових технологій виробництва м'яса птиці.

Аналіз літературних джерел дає можливість створити ефективніший використання біостимуляторів на стадії ембріонального подальшим підвищенням продуктивності с.-г. птиці, а також позитиває на забійні та м'ясні якості птиці. На це вказують у своїх роботах М.С.Козій [9], В.О.Іванов, Г.П.Марчук [10], Г.П.Марчук, В.О.Іванов, Г.П.Марчук, В.В.Самойлюк [11].

Завдання і методика досліджень. Експериментальні

дослідження були проведені на племінному тхаківському підприємстві "Прудіпровський" Горностаївського району Херсонської області та кафедрі морфології і фізіології тварин Херсонського державного аграрного університету на какаках крою "Благоварський".

Яйця для досліджень відбирали з урахуванням їх замі-
неності, маси та якості. Інкубували в інкубаторах типу "Універсал"
Яйця кожної групи інкубували в окремих лотках за загальноприйня-
тим режимом. Поряд з дослідними на інкубацію закладали і контроль-
ну яєць. Безпосередньо перед закладанням до інкубатора
внесарахували парюю формальдегід.

Методом випадкових вибірок сформували 5 партій зель каменю. 2, 3, 4 – дослідні та 5 контрольну, отриманих від качок м'ясного типу "Браговарський". Дослідні групи зель перед закладкою на шпатель.

платити розчинном, який містить різну концентрацію димексиду, 0,1-пробіової кислоти і 0,1-% препарат катозал. Яйця контрольної інгаляції на інкубацію без стимуляторів.

процесі інкубації яєць застосовували методи біологічного, за допомогою яких оцінювався розвиток ембріона качок різних і дослідних груп. Овоскопування качиних яєць проводили в добу [12, 13]. Результати інкубації яєць качок оцінювали згідно з таким посібником "Інкубація яєць сільськогосподарської птиці" такими показниками: виводимість яєць, %; вивід молодянку, %; частість молодянку, %; виходи інкубації, %. Добовий молодянок за зовнішнім виглядом [12]. Масу яєць і живу масу добового пташка визначали шляхом зважування на вагах ВЛКТ-500М.

ліній реалізації поставленої мети перед закладкою на інкубацію пилля яйця качок кросу "Благоварський" розчином, який містить аскорбінову кислоту, 0,1%-янтарну кислоту та нітрозал.

16 - добовому віці з кожної групи качок відбирали по 10 голів, маса яких відповідала середнім показникам групи і проводили плінний забій та анатомічну обвалку тушок за загальноприйнятою метою [15, 16, 17].

Результати досліджень. Метою наших подальших досліджень є вивчення впливу БАР на розвиток внутрішніх органів каченят ципли цих якостей були використані каченята у віці 56 діб. Оцінка якостей тушок, наряду з ваговими показниками є важливим чинником ефективності вирощування птиці на м'ясо.

результат наших досліджень встановлено, що вплив БАР на результати наших досліджень період мав позитивний результат, у порівнянні з передікубаційний період мав позитивний результат, у порівнянні з порівняльному розвитку спостерігається зміна деяких внутрішніх (табл. 1).

Таблиця 1 - Абсолютна й відносна маса внутрішніх органів 56-добових каченят, $\bar{x} \pm S_x$, n=10

О.Д. мм/мтри		Назва органу				
	печінка	м'язовий шлунок	серце	нирки	легені	
г	69,1±1,06	87,7±1,24	13,3±0,56	11,8±0,32	19,2±0,34	
%	2,3	2,9	0,4	0,4	0,6	
г	86,2±1,45***	92,6±1,31***	15,7±0,54**	12,3±0,37**	21,1±0,44*	
%	2,6	2,8	0,5	0,4	0,7	
г	84,4±1,68***	89,8±1,58***	13,9±0,67	12,0±0,21*	20,4±0,38	
%	2,6	2,8	0,4	0,4	0,6	

ДОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

Куцук С.М., та ін. Птахівництво і технологія вирощування м'яса птиці. – Б. Церква. 2003. – 448с.

В. Ф. Попов А. А. Учебная книга оператора-птицевода. — М.: 1980. — 288с.

М.С. Підвищення продуктивності бройлерів шляхом удосконалення передінкубаційної обробки яєць: Автореферат дис. ... канд. с.-г. наук: Херсон, 2003. – 18с.

Харченко, 2003. – 106.
Вітченко В.О., Козій М.С., Марчук Г.П. та ін. Репродуктивні і м'ясні якості
вирощення показників за допомогою глибинної обробки яєць біологічно
пелювинами // Світанок птахівництва. – 2004. – №4. – С.2-3.

Морфологічні показники яєць і жива маса курчат // Сучасне птахівництво. – 2004. – №24. – С.2-3.

М.В. Використання прийомів стабілізуючого відбору для підвищення ефективності вирощування ремонтного молодняку яєчних курей // *Вісник Національного університету ветеринарної медицини та зоотехніки України*. – 1997. – №3. – С. 23-25.

Александров А. В., Хорунжий И. В. Взаимосвязь динамики живой массы и массы скелета надуковых вилков – херсон, 1997. Вып. 2. – С. 33–50.

Херсон, 1986. – С. 70–71.
 Г. П. Підвищення відтворних і продуктивних якостей гусей шляхом
 глибокої обробки яєць. Автореферат дис. ... канд. с.-г. наук.
 Херсон, 2004. – 18с.

М.С. Влияние различных групп биомодуляторов на развитие тканей эмбрионов бройлеров кросса "Конкурент" // Матеріали науково-практичної конференції "Динаміка наукових досліджень" - Львів - Дніпропетровськ - Харків, 2002. - №5. - С.8-11.

Вітківська – Дніпродзержинськ – Харків, 2002. – №3. – С.30–31.

Зінов В.О., Марчук Г.П., Самоїлюк В.В. Вплив передінькубациної стимуляції на та м'ясні якості гусей // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини. 2002. - Харків. 2002. - С.76-78.

Сидоров М.В. Биологический контроль в инкубации. – М.: "Россельхозиздат", 1970. – Вип. 10(34). – Харків, 2002. – С. 76-78.

Отрыганьев Г., Отрыганьева А. Биологический контроль при современной
инкубации // Птицеводство. - М. - 1980. - № 4. - С. 23-25.

під інкубацій // Підведислово. – М. : 1996. – № 4. – С.23-28.
 Подвійний посібник. Інкубація яєць сільськогосподарської птиці
 півночі, М.І.Сахацький, Б.Т.Стегній, І.Ю.Безрукава та інш.: Під загальн.
 редагування – Харків. 2001. – 92с.

Методики по определению и оценке мясных пород. — М.: Россельхозиздат, 1967. — 16-17.

А.Т., Белова С.М., Фомичев Ю.П. и др. Справочник по качеству
Агропромпиздат, 1986. - С.203, 225-227.

Литовская Н.К., Алексина Л.Т., Отряшенкова Л.М. Исследование и контроль качества мясной продукции. — М.: Агропромиздат, 1986. — С.200, 223, 227.

Значущий Г.П. Вплив аскорбінової кислоти, введеної хімічними способами на міцність і м'ясопродуктів. — М.: Агропромиздат, 1983. — С. 41-42.

0004-0111/00/0007-0360\$08.00/0

Продовження таблиці

Група	Од. виміру	Назва органу			
		печінка	міязовий шлунок	серце	нирки
III дослідна	г	79,3±0,93*	91,5±0,82**	16,2±0,30**	12,4±0,46**
	%	2,4	2,8	0,5	0,4
IV дослідна	г	80,9±2,16**	92,2±1,00***	15,3±0,44**	12,3±0,26**
	%	2,5	2,8	0,5	0,4
V дослідна	г	80,4±1,46*	90,8±1,08*	15,0±0,40*	12,1±0,13**
	%	2,5	2,8	0,5	0,4
VI дослідна	г	74,6±1,22*	90,0±1,54*	12,1±0,46	11,4±0,34
	%	2,4	2,8	0,4	0,4

Примітка: * $P < 0,05$; ** $P < 0,01$; *** $P < 0,001$

Аналізуючи дані таблиці 1, слід відмітити, що використання біологічно активних речовин сприяло збільшенню маси практично всіх внутрішніх органів.

Внутрішні органи, що відповідають за окисно-відновні процеси в організмі, у качок дослідних груп переважали своїх контрольних аналогів за масою: серце - на 0,6...2,4 г ($P<0,05$); легені - на 0,3...0,5 г ($P<0,001$). Тільки в VI дослідній групі маса серця була дещо менше ніж у контрольній групі. Органи, пов'язані з травленням і виділенням мали також перевагу над контрольною групою: печінка - на 5,6...10,1 г ($P<0,001$), що є вірогідним ($P<0,001$), м'язовий шлунок - на 2,1...2,4 г ($P<0,001$), нирки - на 0,2...0,6 г більше ($P<0,05$).

Найкращі показники були в І і ІІ дослідних групах, і також вірогідні результати. Качки в І групі мали більше розвинений шлунок (на 4,9 г більше) порівняно з контролем.

Висновки. Аналізуючи отримані дані, ми можемо стверджувати, що обробка качиних яєць 0,1-1% розчином аскорбінової кислоти, а також яєць, що виведені з внутрішніх органів янтарної кислоти позитивно впливає на розвиток внутрішніх органів молодяку птахів. Наші дані збігаються з результатами аналізу досліджень, проведених Г.П.Марчук на гусях [18], М.С.Козьм на бройлерах [3].

Кращий розвиток внутрішніх органів піддослідних качок зазна-
їх підвищену функціональну здатність, що підтверджується дан-
гематологічних досліджень.